

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	АВМ та МТ	Рівень вищої освіти	перший (освітньо-професійний)
Кафедра	МККП	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу професійної підготовки
Спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та Медіавиробництво	Семестри	1

ВСТУП ДО ФАХУ Семестр 1 (осінь 2025)

Викладач Алфьорова Зоя Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор
Е-mail al055@ukr.net
Заняття 30 лекцій,+ 2 конс.+ 5 контр.+ 2 залік =**39 год.** (практичні закріпленні за О.В.Мусієнко)

Адреса к. 203, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11,
Дистанційно

Е-пошта Al055@ukr.net

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи та груповий чат в меседжері Telegram і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ВступФаху); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи або листи з вигаданим ніком розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. *Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — pdf*. Окрім роздруківок (презентації) для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані у googl-classroom викладача. Заняття проводяться дистанційно.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» перший рівень вищої освіти. К., МОН, 2019.
2. Основна література з дисципліни.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо можна запропонувати переглянути за посиланням (спеціальні навчальні сервіси у мережі Інтернет та групах у ФБ «Про ART: дизайн, архітектура, театр, кино», «Новини ХДАДМ»).

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни «Вступ до фаху» є підготовка до осмислення загальних та нормативно-фахових вимог до фахівця спеціальності В1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво» відповідно до затвердженого МОН Стандарту вищої освіти зі спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» першого рівню вищої освіти. Завдання дисципліни полягають в ознайомленні здобувачів з еволюційним поступом мистецького мислення в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, з основними етапами підготовки аудіовізуального твору та вимогами до фахівця відповідної спеціальності щодо втілення творчого задуму на зазначених етапах. На лекційних заняттях та під час самостійної роботи здобувачі вищої мистецької освіти формують уявлення про специфіку аудіовізуальної сфери творення, дослідження та функціонування як особливих (видовищних) видів мистецтва та засобів масової комунікації, сукупність творчо-виробничого інструментарію формування та втілення задуму, просування аудіовізуального твору до глядача. *Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності:* широкоаспектне знання фундаментальних та прикладних творчо-професійних основ спеціальності, знання сучасних тенденцій розвитку аудіовізуального мистецтва та його творів як специфічних форм творчого відображення дійсності, спроможних активно впливати на суспільну свідомість.

Дисципліна забезпечує наступні загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність працювати у команді;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність бути критичним та самокритичним;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірності розвитку предметної області, її місця в загальній про мистецтво і суспільство та у розвитку суспільства, техніки та технологій, використовувати різні форми та види рухової

активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності:

- здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору;
- усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.
- усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва;
- вміння опрацювати кінознавчу літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, формувати наукові теми та розуміти подальші перспективи розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно та письмово;
- приймати ефективні рішення на основі релевантних даних із застосуванням сучасних методів і засобів прийняття рішень, у тому числі багатокритеріальних рішень в умовах невизначеності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається опануванням основ майбутньої спеціальності.

Дисципліна вивчається протягом 1 семестру 1-го курсу

Всього курс має 2 модулі та 10 тем.

Модуль 1. Класичне та некласичне мислення в аудіовізуальній сфері

Тема 1. Вступ

Тема 2. Арт-ринок як середовище роботи сучасного фільммейкера: генеза

Тема 3. Зображально-традиційний тип мислення, його принципи та ознаки

Тема 4. Фотографічний тип мислення, його принципи та ознаки

Тема 5. Кінематографічний тип мислення, його принципи та ознаки

Тема 6. Телевізійний тип мислення, його принципи та ознаки

Модуль 2. Поскласичне мислення в аудіовізуальній сфері та компетентності фахівця

Тема 7. Комп'ютерний тип мислення, його принципи та ознаки

Тема 8. Трансгресивне мислення сучасного фільммейкера

Тема 9. Стандарти вищої аудіовізуальної освіти: загальні та фахові компетентності.

Тема 10. Фахові компетентності фільммейкера як інструментарій створення аудіовізуального проєкту.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка письмових завдань за лекційними темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	А	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як здобувачам, так і викладачу. За необхідності здобувач має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку).

Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі здобувачами. У разі необхідності режиму освіти он-лайн, здобувачам надаються матеріали (конспект) лекцій та методичні рекомендації до виконання завдань самостійної роботи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо здобувач вищої освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на

ключові питання. У разі необхідності режиму освіти он-лайн, студент надсилає викладачеві самостійно виконані завдання електронною поштою, або в **груповий чат в меседжері Telegram**. Якщо завдання не виконуються студентом вчасно, знижується оцінка.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Осінній семестр

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
	1	Лекція	Вступ до курсу.	2		
	2	Лекція + пр. заняття	Арт-ринок як середовище роботи сучасного фільммейкера: генеза	2+2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	3	Лекція + пр. заняття	Зображально-традиційний тип мислення, його принципи та ознаки	4+2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
Модульна контрольна робота № 1						
	4	Лекція	Фотографічний тип мислення, його принципи та ознаки	4	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат

	5	Лекція + пр. заняття	Кінематографічний тип мислення, його принципи та ознаки	4+2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	6	Лекція + пр. заняття	Телевізійний тип мислення, його принципи та ознаки	4+2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	7	Лекція + пр. заняття	Комп'ютерний тип мислення, його принципи та ознаки	6+2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	8	Лекція + пр. заняття	Трансгресивне мислення сучасного фільммейкера	4+2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
Модульна контрольна робота № 2						
	9	Лекція	Стандарти вищої аудіовізуальної освіти: загальні та фахові компетентності.	2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
	10	Лекція + пр. заняття	Фахові компетентності фільммейкера як інструментарій створення аудіовізуального проєкту.	2+ 2	Виконання завдання самостійної роботи	Роздруківка приноситься на заняття або надсилається в груповий чат
			Залік	2		
Тема		Форма звітності		Бали		
1		Поточний контроль		0-7		

2	Поточний контроль	0-7
3	Поточний контроль	0-7
4	Поточний контроль	0-7
5	Поточний контроль	0-7
	Проміжний контроль	0-5
6	Поточний контроль	0-7
7	Поточний контроль	0-7
8	Поточний контроль	0-7
	Проміжний контроль	0-5
9	Поточний контроль	0-7
10	Поточний контроль	0-7
	Підсумковий Контроль	0-20
	Всього балів	0-100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	A	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок

В	12–15	32–35	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
С	8–11	22–31	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Здобувач не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
Е	1–3	1–9	Здобувач в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема,

			малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Базова

1. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» перший рівень вищої освіти. К., МОН, 2019.
2. Парадокси стандартизації сучасної мистецької екранної освіти в Україні [Текст] / З. І. Алфьорова // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. Х., 2014. Вип. 44. С. 241-251
3. Модернізація фахової освіти під впливом новітніх тенденцій розвитку (факультет кіно-, телемистецтва ХДАК) / З. І. Алфьорова // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури, [Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. Х., 2014. Вип. 46. С. 189-195.
4. Алфьорова З. І. Ринок праці фахівців з кіно-, телемистецтва в контексті нових реалій в Україні / Зоя Алфьорова // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні : зб. наук. пр. / Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. — Київ, 2015. — Вип. 10 : "Молоде мистецтво" України: проблеми реалізації творчого потенціалу випускників мистецьких вишів. С. 11-14.
5. Алфьорова З. І. Сучасні проблеми впровадження освіти за спеціальністю 021 "Аудіовізуальне мистецтво та виробництво в Україні" / Алфьорова З. І. // Педагогічні аспекти підготовки викладачів з візуального мистецтва та дизайну: сучасність і перспективи ; Актуальні питання мистецтвознавства: виклики ХХІ століття : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 9-12 жовт. 2017 / М-во освіти і науки України, Департамент освіти і науки, Харків. облдержадмін., Нац. акад. мистецтв України [та ін.]. Харків, 2017. С. 19-21. (Доповідь і тези)

Допоміжна

1. Телебачення як процесуальна мистецька форма / З. І. Алфьорова // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф., 18-19 листоп. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистец. України, Ін-т культурології, Упр. культури і туризму Харк. облдержадмін. ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. — Х., 2010. — С. 138-139.
2. Алфьорова З. І. Телевізійне дійство: типологія, жанрова і тематична класифікація / З. І. Алфьорова // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури, [Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2011. — Вип. 33. — С. 206-213. — <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura33/27.pdf>. — Електронна копія в головному документі. — Бібліогр.: 23 назви.
3. Алфьорова З. І. Цифрове телебачення як інструмент новітнього пластичного мислення
4. / Алфьорова З. І. // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв ; [редкол.: Боднар

5. О. Я. та ін. ; за ред. Даниленка В. Я.]. — Х., 2011. — С. 93-96. — (Мистецтвознавство ; № 2). — Бібліогр.: 15 назв.
6. Телебачення як процесуальна мистецька форма / З. І. Алфьорова // Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка : зб. наук. пр. / М-во культури України, Луган.Держ. ін.-т культури і мистець. — Луганськ, 2011. — С.5-10.
7. Алфьорова З. І. Оновлення методологічних засад в осмисленні сучасних процесуальних візуальних художніх форм / Алфьорова З. І. // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв ; [редкол.: Боднар О. Я., Гребенюк Н. Є., Зборовець І. В. та ін. ; за ред. Даниленка В. Я.]. — Х., 2012. — С. 54-57. — (Мистецтвознавство ; №11). — Бібліогр.: 18 назв.
8. Алфьорова З. І. Новітня онтологія телевізійного типу мислення (стаття перша) / З. І. Алфьорова // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури, [Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2013. — Вип. 41. — С. 175-182. — <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura41/22.pdf>. — Бібліогр.: 20 назв. Алфьорова З. І. Екранна форма новітньої доби в контексті мультимедійності / З. І. Алфьорова // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2014. — Вип. 47. — С. 156-162. <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura47/21.pdf>. Електронна копія в головному документі. Бібліогр.: 14 назв.
10. Алфьоров А. М. , Алфьорова З.І.Еволюція зображальних структур у сучасних екранних формах / А. М. Алфьоров, З. І. Алфьорова // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. (26-27 листоп. 2015 р.) / М- во культури України, Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України, Ін-т культурології ; [редкол.: В. М. Шейко та ін. ; відп. за вип. Н. М. Кушнарєнко]. Харків, 2015. С. 184-186.